

Folkeaksjonen lovlige utsalgssteder for hasj og marihuanas hørings svar til «Alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd»

Regjeringen oppnevnte 6. mars 2009 et offentlig utvalg, ledet av Thorvald Stoltenberg, som fikk i oppdrag å vurdere hvordan de mest hjelpetrengende rusmiddelavhengige kan få bedre hjelp. Utvalget avga sin rapport "Rapport om narkotika" 16. juni 2010.

For mindre alvorlige narkotikalovbrudd hadde Stoltenberg-utvalget to konkrete forslag:

1) Tilby avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret.

«Rusbrukeren kan, som alternativ til straff, få en avtale om oppfølging, der rusbrukeren samtykker i et behandlingsopplegg eller godtar andre former for kontroll og oppfølging. Denne formen for «ruskontrakter» som reaksjonsform bør videreutvikles og tilbys rusbrukere over hele landet, som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret. Ordningen bør kunne utvikles som et verktøy under en nemndordning.»

2) Etablere tverrfaglige nemnder for å vurdere tiltak for personer som pågripes for bruk og besittelse av narkotika.

«Generelt synes straffeforfølging og soning å være lite egnede virkemidler for å stoppe at rusmisbruk utvikler seg. Flere land har derfor innført ordninger hvor man forsøker ulike alternativer til straff. Portugal er et av landene som har etablert en slik ordning. Portugal har opprettet en nemndordning som følger opp personer som pågripes av politiet for besittelse av narkotika til eget bruk. Nemndene er tverrfaglige og vurderer den enkeltes rusproblematikk og hvilken form for hjelp eller oppfølging hver og en har behov for. (...) Reformen i Portugal har endret fokuset fra straffeforfølging til behandling og oppfølging – både av dem med begynnende narkotikaproblemer og de narkotikaavhengige. Med nemndordningen har man flyttet ansvaret for personer som tas for besittelse av narkotika til eget bruk, fra justissektor til helsesektor. Justismyndighetene kan dermed konsentrere seg om de større narkotikasakene, samtidig som helsesektoren involveres tidlig og kan forhindre en mulig ruskarriere.»

Regjeringen oppnevnte 16. desember 2010 en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på alternative reaksjoner for mindre alvorlig narkotikarelatert kriminalitet, herunder vurdere de to nevnte forslag fra Stoltenberg-utvalget. Rapporten "Alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd" ble overlevert til Justisdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet 4. juli 2011. Rapporten er på høring til 23. april 2012.

Arbeidsgruppen ble gitt følgende mandat:

A) Utrede grunnlaget og mulighetene for alternative reaksjoner, og foreslå konkrete tiltak for oppfølging og eventuelt behandling.

B) Redegjøre for gjeldende norsk rett og beskrive hvilke strafferettslige reaksjoner som i dag ilegges personer som begår mindre alvorlige narkotikalovbrudd eller annen kriminalitet som har nær sammenheng med narkotikamisbruk.

C) Kartlegge hvilke kategorier som har behov for andre former for reaksjoner og oppfølging.

D) Redegjøre for rettstilstanden i noen utvalgte land, inkludert de nordiske, og gi en oversikt over hvilke alternative reaksjonsformer som finnes ved narkotikarelatert kriminalitet.

E) Det bør særlig ses hen til den portugisiske modellen skissert i Stoltenberg-utvalgets rapport.

F) Arbeidsgruppen oppfordres til å tenke nytt om reaksjoner ved narkotikarelatert kriminalitet.

G) Vurdere målgrupper for alternative reaksjonsformer, herunder se på muligheter for å reagere ulikt overfor førstegangsbrukere og etablerte brukere.

H) For det tilfelle at det foreslås alternative straffereaksjoner, skal gruppen vurdere hvordan disse skal forankres i loven, for eksempel om det skal være tale om et vilkår for påtaleunntatelse, vilkår for betinget dom eller en ny reaksjon som alternativ til disse.

I) Konkretisere innholdet i tiltakene, og vurdere fordeler og ulemper ved å legge ansvaret til domstolen, kriminalomsorgen, kommunen eller spesialisthelsetjenesten.

J) Ta stilling til hvordan reaksjonene skal utløses, eksempelvis gjennom vedtak fra forvaltningen, politiet, påtalemyndigheten eller domstolen.

Folkeaksjonen lovlige utsalgssteder for hasj og marihuana har følgende kommentarer til arbeidsgruppens sammensetning og gjennomføring av mandat:

Rapporten er skrevet etter oppdrag fra Justis- og politidepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Arbeidsgruppen har bestått av åtte representanter fra Justis- og politidepartementet, tre fra Helse- og omsorgsdepartementet og en rådgiver fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Vi har ingen kjennskap til hvordan arbeidsgruppen kom frem til sine anbefalinger, men registrerer at gruppeinndelingen besto av et flertall fra Justis- og politidepartementet. Dette departementet får i dag store ressurser for å bekjempe narkotika, alt fra pågripelse av brukere til etterforskning av organisert kriminalitet. Avkriminalisering av narkotika til eget bruk vil føre til at mye av ressursene flyttes til helse- og omsorgssektoren, mens politiet fortsatt vil ha ansvar for å ta seg av alvorlig narkotikakriminalitet.

Vi mener at forslagene i rapporten støtter Justis- og politidepartementets egeninteresser mer enn å følge mandatet som ble gitt. Dette begrunner vi med at arbeidsgruppen ble bedt om å tenke nytt og å spesielt se til Portugal som har avkriminaliserte alle typer rusmidler. Allikevel innleder de rapporten med å begrense løsningene til ikke å inkludere avkriminalisering fordi «de fleste høringsinstansene gikk mot forslaget (2005), og det fikk heller ikke Justisdepartementets eller Stortingets tilslutning [...] Dette ligger fast, og arbeidsgruppen vil således ikke vurdere hvorvidt det bør finne sted en avkriminalisering av mindre alvorlige narkotikalovbrudd. I dette ligger at en heller ikke vil komme inn på spørsmålet om legalisering.»

Vi bemerker også at arbeidsgruppen avleverte sin rapport etter at The Global Commission on Drug Policy internasjonalt hadde anbefalt at man må tenke nytt og gå vekk fra straff. Den globale kommisjonens oppfordring burde vært nevnt i denne høringsrapporten. Spesielt med tanke på at Thorvald Stoltenberg både var leder for Stoltenberg-utvalget og er en av representantene for The Global Commission on Drug Policy. Den globale kommisjonens oppfordring er:

«Få slutt på kriminaliseringen, marginaliseringen og stigmatiseringen av mennesker som bruker narkotika, men ikke skader andre.»

«Politiske ledere og offentlige personer må ha mot til å si offentlig hva mange av de erkjenner privat, at bevisene på en overveldende måte demonstrerer at undertrykkende strategier ikke vil løse narkotikaproblemet og at krigen mot narkotika har ikke, og kan ikke bli vunnet.»

«Regjeringer må oppmuntres til å eksperimentere med modeller for legalisering av rusmidler for å undergrave organisert kriminalitet og trygge borgernes helse og sikkerhet. Denne anbefalingen gjelder spesielt cannabis, men vi oppfordrer også til andre eksperimenter med avkriminalisering og lovregulering som kan nå disse målene og inspirere andre til etterfølgelse.»

Kommentarer til arbeidsgruppens begrepsbruk:

På bakgrunn av tidligere høringsvar skriver arbeidsgruppen:

«Fra noen hold hevdes det at grensen mellom bruk og misbruk bør trekkes ut fra hva som anses som sosialt og kulturelt akseptert. Basert på en slik forståelse kan all illegal bruk av narkotika karakteriseres som misbruk, enten det er tale om eksperimentell bruk, sporadisk kontrollert bruk eller overdreven og hyppig bruk av narkotiske stoffer. Slik arbeidsgruppen ser det, kan en slik begrepsbruk virke unødig stigmatiserende.»

Vi sier oss enig i dette, og er glad for å se at denne viktige presiseringen endelig har kommet inn i et høringsnotat om norsk narkotikapolitikk.

Vi viser dessuten til Sandberg og Pedersens bok «Cannabiskultur» som bekrefter at vi har lang tradisjon for cannabis i Norge. I følge SIRUS er det minst 200 000 cannabisbrukere i landet. Størsteparten av disse tilhører kategorien måteholdsbrukere.

Kommentarer til arbeidsgruppens redegjørelse av gjeldende rett:

Arbeidsgruppen skriver: «Norge har ingen egen narkotikalov. All illegal befatning med narkotika dekkes av straffeloven, med unntak av bruk og besittelse av mindre kvanta til egen bruk, som straffes i henhold til lov om legemidler. Brudd på straffeloven og legemiddeloven er av ulik alvorlighetsgrad. [...] Det er spredningen av narkotika i befolkningen med derav følgende narkotikamisbruk man er interessert i å forhindre. Loven definerer ikke selv hva som skal betraktes som narkotika, men legemiddeloven § 22 gir Kongen fullmakt til å fastsette hvilke stoffer som skal regnes som narkotika. [...] «

Når et stoff blir forbudt og satt på narkotikalistens liste blir stoffet tilsatt noen nye tilsetningsstoffer før det sendes ut til salg på markedet igjen, med ett nytt navn. På denne måten unngår et stoff å stå på listen for en periode. Når det nye stoffet blir satt på listen, gjentar prosessen seg, og på den måten blir de forbudsskapte stoffene farligere og farligere.

Cannabis har utviklet seg fra å være en plante til å bli pulver, under forbudstiden. Syntetisk cannabis ville aldri blitt oppfunnet (pga manglende etterspørsel) om ikke planten var forbudt.

Arbeidsgruppen skriver: «Hva som er straffbar narkotikaovertrødelse kan forandre seg over tid. [...] Bruk av narkotika og besittelse av små kvanta til egen bruk rammes ikke av straffeloven, men av den mildere bestemmelsen i legemiddeloven. Dette innebærer at inntak av stoff som er oppført på narkotikalistens liste bare er lovlig når inntaket skjer i samsvar med gyldig resept. I slike tilfeller vil virkestoffet benyttes som legemiddel.»

Cannabis ble forbudt i Norge i 1965, før den tid fikk alle kjøpt det fritt på apotek uten aldersgrense. Mange land har valgt å lage egne regler for medisinsk bruk, for at disse pasientene skal unngå å bli straffet for sin bruk. I California har de valgt en ordning, hvor lege skriver ut resept og pasienten får kjøpt cannabis i lovlige utsalgssteder. I Spania er det tillatt med hjemmedyrking, for alle. I Norge har vi valgt å kriminalisere alle brukergrupper, inkludert de medisinske brukerne.

Sandberg og Pedersen sier at «det finnes flere gode argumenter for å redusere vekten på straff og eventuelt avkriminalisere bruken av cannabis. En rekke land beveger seg nå i denne retningen. Avkriminalisering her i Norge er i første omgang aktuelt for marihuanadyrking i liten skala".

Kommentarer til arbeidsgruppens redegjørelse av internasjonale rammer:

Arbeidsgruppen skriver: «I Europa finnes det en rekke ulike tilnærminger til bruk og besittelse av narkotika og andre mindre alvorlige narkotikalovbrudd. Selv om intet europeisk land har legalisert narkotika, er det få som straffer selve bruken. [...] FN-konvensjonen 1988 (jf. punkt 10.1 ovenfor) definerer besittelse til egen bruk som en lovovertrødelse, og konvensjonspartene er dermed forpliktet til å reagere. Den enkelte stat står likevel fritt til å avgjøre hvilke konkrete retningslinjer som skal følges, og statene har i utformingen av sin nasjonale lovgivning tolket og utnyttet denne friheten.»

Vi viser til Svanaug Fjær, forskningsleder ved International Research Institute of Stavanger (IRIS) som har uttalt: «Mange har sagt at den norske narkotikapolitikken er bestemt av internasjonale konvensjoner og at det er lagt sterke internasjonale føringer for narkotikapolitikken, men fellesskapet av fagfolk, politikere og interesseorganisasjoner har i høy grad nasjonalisert denne politikken. De har plukket det opp som internasjonale ideer, men mange av løsningene og strategiene som er valgt er formet innenfor den nasjonale konteksten, og er preget av at vi lever i et homogent samfunn med sterk motstand mot avvik, og en veldig tydelig avholdskultur.»

Tidligere justisminister Knut Storberget sa i 2010: «Det er en annen bakenforliggende funksjon som er der, men som ikke er det politikerne snakker om når vi hever straffenivået for narkotikaforbrytelser. Når man jekker opp strafferammene så kan det være et forsøk på å få en avsporing opp i mot andre samfunnsmessige virkemidler, som politisk sett koster mer. Det er mye verre for meg å gå i Stortinget og foreslå forebyggende tiltak enn skjenking eller fyrverkeri, eller hva det måtte være, da reagerer alle. Da er det alles frihet. Men det å gå i Stortinget og si at nå dobler vi strafferammene for narkotika, det er det ingen som tør å si noe imot.»

Dette viser at det ikke ligger internasjonale føringer for den strenge straffekulturen vi har. Den norske nulltoleransen ble innført av daværende helsedirektør Karl Evang på 60-tallet. For avholdsbevegelsen er kampen mot narkotika det samme som kampen for et rusfritt samfunn. Gjennom snart 50 år med forbud har «nulltoleranseorganisasjonene» fått tilført enormt mye penger fra staten for å bidra til å redusere bruken av narkotika. Uten å lykkes. I utallige høringer har de drevet propaganda for å beskytte forbudet, som er selve eksistensgrunnlaget for enkelte av høringsintansene. Vi mener at denne problematikken bør mer frem i dagen.

For eksempel er det ikke mange i debatten som kjenner til at Actis, som selv kaller seg «det samlende organ for rusfeltet» tidligere het «Avholdsfolkets Landsråd». Leder for denne nulltoleranseorganisasjonen heter Arne Johansen, som også er leder for Politiets fellesforbund.

Problemet med forbudstilhengernes argumentasjon er at de baserer den på en beviselig uopnåelig visjon om hvordan de kunne ønske at verden var, og krever løsninger som de håper en gang vil virke. Gjerne kombinert med krav om mer ressurser til politiet. De kommer til å fortsette å si i all evighet; «Det vil snart virke, vi har bare ikke vært strenge nok.» Men til og med i land hvor det er dødsstraff, så finnes det narkotikabrukere.

Kommentarer til arbeidsgruppens redegjørelse av utenlandsk rett:

Spania er nevnt i rapporten, som et eksempel på et land hvor «verken bruk eller besittelse til egen bruk av narkotika er straffbart». Dette viser at det er mulig å bryte med de internasjonale konvensjonene uten at det får alvorlige politiske konsekvenser.

Storbritannia er nevnt i rapporten som et eksempel på et land som har valgt å klassifisere de forbudte rusmidlene i tre kategorier, inndelt etter skadepotensial. Vi bemerker at det i Storbritannia

har vært store diskusjoner rundt klassifiseringene. Da et utvalg, nedsatt av myndighetene, fikk i oppgave å undersøke helsefarene på nytt, kom de frem til at klassifiseringene var feil. Myndighetene valgte å ikke ta hensyn til tilbakemeldingene og nedsatte istedet et nytt utvalg, som kom frem til de konklusjonene som i utgangspunktet var ønsket.

Nederland, med sin coffieshop-modell siden 70-tallet, burde vært nevnt i rapporten, ettersom det er det nærmeste vi kommer lovlige utsalgssteder for hasj og marihuana i Europa. Der er de delvis i stand til å regulere utsalgsstedene, og vurderer nå om det skal innføres et tak på styrkegraden på all cannabis som blir lovlig solgt (15% thc).

Danmark er nevnt i rapporten, men vi savner en kommentar om vårt tidligere innspill. Vi gjør igjen oppmerksom på at København bystyre har sendt en forespørsel til den danske justisministeren om tillatelse til å åpne 40 lovlige utsalgssteder for cannabis, men at de presiserer at det er avgjørende at det sikres lovlig leveranse til salgsstedene. Det mener at det ikke holder å bare avkriminalisere bruk, men at hele produksjonslinjen må være lovlig. At et nordisk land ønsker å «hoppe bukk» over avkriminalisering og går rett på diskusjon om regulering av lovlige utsalgssteder er noe som burde ha vært nevnt i rapporten.

Arbeidsgruppens mandat var å spesielt se til Portugal, som avkriminaliserte alle typer narkotika i 2001. Ordningen startet som et forsøksprosjekt, som siden ikke er avsluttet. Da de skulle tenke nytt tok de utgangspunkt i at alle løsninger skulle vurderes, med unntak av legalisering fordi det krevde og fortsatt krever endring i internasjonale avtaler.

Når den norske arbeidsgruppen fikk som mandat å tenke nytt (etter at Stoltenberg-utvalget først hadde tenkt nytt) og spesielt se til Portugals 11 år med erfaringer etter avkriminalisering, velger de helt å se bort fra avkriminalisering som virkemiddel. Vi synes det er merkelig; man innfører ikke Portugal-modellen bare ved å kalle noe for Portugal-modellen.

Vi ønsker også å kommentere et innspill i rapporten fra Politiets fellesforbund, hvor det fremheves at «Portugal og Nederland ikke har fått mindre alvorlig narkotikakriminalitet.» Det har de rett i, men Portugal har fått mindre av mindre alvorlig kriminalitet, slik at politiet kan bruke ressursene på alvorlig kriminalitet, ikke på brukere. Det mener vi er en mer fornuftig bruk av politiets ressurser.

Kommentarer til arbeidsgruppens overordnede betraktninger:

Arbeidsgruppen skriver: «Narkotika brukes i alle samfunnslag, alle deler av landet og i de fleste aldersgrupper. [...] Regjeringens mål er å redusere rusmiddelbruk og de negative konsekvenser dette har for enkeltpersoner og for samfunnet.»

Straffelovkommisjonen anbefalte å avkriminalisere cannabis allerede i 2004. Skadefølgeprinsippet bygger på at individet i størst mulig grad bør kunne handle fritt, og at straff bare bør anvendes når tungtveiende grunner taler for det. «Det bør ikke være tilstrekkelig for å kriminalisere en handling at den medfører skade eller fare for skade og at tilstrekkelig etterlevelse bare kan oppnås ved bruk av straff. I tillegg til vilkåret om at andre sanksjoner ikke er tilstrekkelige, må det stilles som vilkår at bruk av straff er hensiktsmessig. I det ligger at en handling bare bør kriminaliseres dersom nyttevirkningene er klart større enn skadevirkningene.»

På regjeringens nettsider leser vi om alkoholpolitikken:

«Vinmonopolet ble etablert som et privat aksjeselskap under statlig kontroll i 1922 for å sikre salg av vin over hele landet og samtidig ta sosiale hensyn i forbindelse med alkoholomsetningen. De viktigste virkemidlene er de såkalte regulatoriske virkemidlene, dvs. bevillingssystemet, vinmonopolordningen, begrensede salgs- og skjenketider, bestemte påbud og forbud, inkludert

reklameforbudet og lovbestemte aldersgrenser, og avgiftspolitikken. Vi vet at dette er de virkemidlene som virker best. Denne politikken har bidratt til at Norge har et lavere alkoholkonsum og færre skader enn øvrige land i Europa.”»

Forbudet er ment for å beskytte folkehelsen. Vi mener det er en dårlig og uøkonomisk løsning å kriminalisere 100% av brukerne når 90-95% er måteholdsbrukere uten problemer. Cannabis bør selges på lik linje med alkohol, og de få som trenger hjelp bør få det på lik linje med de som har problemer med alkohol.

Eksempler på forbudsskapte konsekvenser:

Angst for at uproblematisk bruk skal bli avslørt, og at man skal bli stigmatisert som narkoman (miste kontakt med familie, venner).

Brukere som trenger hjelp skjuler ofte problemet fremfor å be om hjelp, pga redsel for stigmatisering (miste jobb, barn).

Det er ingen kvalitetssikring, noe som fører urene varer ut i markedet. Feks glassbiter innblandet i marihuana for å øke vekten (prisen). For å unngå å bli stoppet av politi blir cannabis ofte dynket i parfyme, for å skjule lukten. Under smugling kan stoffet ha ligget oppbevart i en dieseltank. Hvilke konsekvenser dette har for brukerne vet vi ingenting om.

Uten varedeklarasjon vet ikke brukeren hva denne egentlig får i seg, feil bruk av cannabis kan utløse psykose.

Utbredelsen gjør at hvem som helst får kjøpt hva som helst av hvem som helst når som helst. Det er ingen aldersgrense.

Pågrepelse, eller redsel for dette, kan føre til posttraumatisk stresslidelse. Dette gjelder også politiets uroaksjoner, spesielt mot ungdom. Vi mener at når politiet i disse aksjonene bryter norsk lov så sender det veldig feil signal både til ungdommene og resten av samfunnet.

Når politiet har gjort en "god jobb" og beslaglagt et større parti med hasj vil man lettere kunne få tilbud om andre farligere stoffer i "utsolgt-perioden", fordi selgerne selger de får solgt.

Kommentarer til arbeidsgruppens forslag til målgruppe:

Arbeidsgruppen skriver «De som inntar narkotiske stoffer, er ingen ensartet gruppe. Variasjonene er store både med hensyn til art av stoff som brukes, omfang og konsekvenser av bruken. [...] Det er arbeidsgruppens syn at målgruppen bør favne vidt nok til å inkludere alle grupper av narkotikabrukere.»

Poenget med Portugal-modellen er at hvis du holder deg til grensene som er satt, du er gammel nok og ikke bruker det på offentlig sted, så havner du ikke i straffeapparatet, det er bare hvis du bryter restriksjonene. Det er derfor de kaller det de har gjort i Portugal for avkriminalisering. I Portugal valgte de å avkriminalisere for å slippe å bruke politiresurser på de som ikke har et problem.

Kommentarer til arbeidsgruppens forslag til tiltak:

Arbeidsgruppen har foreslått et tosporet samtykkebasert system, hvor det er tale om enten en kortvarig intervensjon i form av motivasjonssamtale, eller et mer langvarig intervensjonsprogram:

«Motivasjonssamtalen er ment for personer som ikke har, eller står i fare for å utvikle, et mer avhengighetsskapende forhold til narkotika. Formålet er å hjelpe overtrederen til selv å erkjenne at hans rusmiddelbruk medfører risiko og oppmuntre ham til å endre eller avslutte rusmiddelbruken. Motivasjonssamtalen bør som hovedregel bestå av en til tre samtaler.»

«Intervensjonsprogrammet retter seg mot personer som er, eller står i fare for å bli, avhengige. Intervensjonsavtaler kan inneholde vilkår om urinprøvetaking eller andre kontrolltiltak. Programdeltakeren bør informeres om hvilke fordeler som knytter seg til deltakelsen. Utsiktene til et rent "rulleblad" kan således være et viktig insentiv til å samtykke i intervensjonsprogram fremfor forelegg i slike saker.»

«I den gruppen rusmiddelavhengige som ikke selv har et ønske om å avslutte sin rusmiddelbruk, vil det mest nærliggende alternativet være alminnelig strafforfølgning.»

Arbeidsgruppen skriver videre:

«Narkotikalovbrudd omtales gjerne som "offerløs kriminalitet. Slik vi ser det, er dette ikke fullt ut treffende. Foruten å krenke grunnleggende verdier i samfunnet og påvirke den generelle trygghet og velferd, kan narkotikabruk ha vesentlige konsekvenser for brukerens familie og nærstående.»

Her ser vi hvordan et forslag som i utgangspunktet var ment for å hjelpe de mest hjelpetrengende narkomane overføres juridisk til å gjelde alle cannabisbrukere, fordi vi i Norge ikke skiller mellom ulike typer narkotika.

En måteholdsbruker uten problemer vil med dette forslaget få valget mellom å enten godta en bot, som før, eller å godta diagnosen cannabisavhengig og frivillig bli en hjelpetrengende pasient. Dette gjelder også de uten problemer som ønsker seg et rent rulleblad, uavhengig av økonomisk situasjon.

Vi ser også et problem med «moral-samtalene» hvor det skal diskuteres at «endring i rusmiddelbruk er hensiktsmessig». Er det da tenkt at staten skal oppmuntre til at pasienten skal skifte rusmiddel fra cannabis til alkohol, fordi det er lovlig?

Vi vil igjen vise til Pedersen og Sandbergs bok «Cannabiskultur» hvor de skriver at:

«forskning viser at cannabis farmakologisk sett er mindre farlig enn både alkohol og sigaretter, men advarer mot skadene som kan følge av å bli dratt inn i et kriminelt miljø.»

Sirus-forsker Hilde Pape sa også for flere år siden: «Etter alt å dømme er (lovlig) cannabis mindre farlig enn alkohol. Det finnes flere solide internasjonale publikasjoner som peker entydig i den retning. Både når det går på helseskader, avhengighetspotensial og psykososiale problemer kommer alkohol ut som klart farligere enn cannabis.»

Kommentarer til arbeidsgruppens forslag til straffbare forhold:

Arbeidsgruppen skriver «I Portugal trekkes grensen mellom straffri og straffbar besittelse ved et omfang tilsvarende gjennomsnittlig personlig bruk i ti dager. Slik arbeidsgruppen ser det, utgjør et slikt kvantum en betydelig spredningsfare, og en bør derfor legge seg på en mer restriktiv linje. Arbeidsgruppen ønsker ikke å oppstille nærmere kriterier med hensyn til antall brukerdoser. [...] Hvor grensen skal trekkes vil bero på skjønn, og her må en blant annet se hen til hva slags stoff det er tale om.»

Vi har tidligere gitt innspill om «at utvalget bør se på spørsmålet om cannabislovgivningen spesielt, da vi mener at ulike typer narkotika bør reguleres og eventuelt behandles ulikt.»

I Portugal er grenseverdiene satt til 0,5 gram hasj og 2,5 gram marihuana pr dag, og man kan bære på seg inntil 10 dagers bruk. Vi mener at disse grensene, i en forsøksperiode, kan brukes i Norge. På sikt ønsker vi ingen begrensning i hvor mye det skal være tillatt å kjøpe, på samme måte som man fritt kan kjøpe varer på vinmonopolet.

Kommentarer til arbeidsgruppens vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser:

Som nevnt kommer dette forslaget, som i utgangspunktet gjaldt de mest hjelpetrengende narkomane, også til å gjelde Norges 200 000 cannabisbrukere.

Det brukes allerede 200 millioner kroner på urintesting i Norge. Vi tror at det er snakk om så mye penger at disse har lobbyister ansatt for å opprettholde forbudet, slik at urintestingen kan intensiveres ytterligere. Dette er også en problematikk vi gjerne hadde sett blitt diskutert mer.

Vi mener at det viktigste spørsmålet ikke er stilt, og dermed heller ikke besvart i rapporten: Hva koster egentlig forbudet mot narkotika?

Bergens Tidene har etterlyst et nasjonalt rusregnskap:

«I dag er det ingen som vet hvor mye offentlige budsjetter belastes av ruskriminalitet. Justisdepartementet tror årsaken er at det er "vanskelig" å beregne samfunnskostnadene ved narkotikabruk i Norge. At ingen har kunnskap og oversikt om de økonomiske skadevirkningene ved narkotikaproblemet er en svakhet i grunnlaget for den nasjonale ruspolitikken.»

«På bakgrunn av kjent statistikk har BT regnet seg frem til at selve narkokriminaliteten koster politi, rettsvesen og fengselsvesen 3,8 milliarder kroner i året. Til dette tallet kan man legge belastningene på helsevesenet, tollvesenet, utgifter til advokater, materielle skader og mye annet. Trolig er samfunnskostnadene på mange milliarder kroner.»

Vi støtter dette kravet.